

**ZESTAWIENIE UWAG ZGŁOSZONYCH DO PROJEKTU PLANU OCHRONY DLA PARKU NARODOWEGO „UJŚCIE WARTY”
WRAZ Z ODPOWIEDZIAMI ZESPOŁU AUTORSKIEGO**

Lp.	Zgłaszający	Nr §, ustępu, punktu	Treść do której wnoszona jest uwaga	Proponowany zapis	Uzasadnienie zmian	Stanowisko zespołu autorskiego
1.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Rozdz. 5	Cały pkt 1 „Wskaźniki właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych...” opracowano jedynie dla wskaźników kardynalnych	W rozdziale powinny być ujęte wszystkie wskaźniki wynikające z PMS i poszczególnym miarom wskaźników powinny być przypisane odpowiednie oceny - w załączonej tabeli 1 akceptowalnego przez KE zestawienia wskaźników dla siedliska 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Takie ujęcie wskaźników stanu ochrony powinno być stosowane z dwóch powodów: 1. W związku z zarzutami formalnymi Komisji Europejskiej zawartymi w piśmie z dnia 6 czerwca 2021 r., znak INFR(2021)2025 C(2021)2179, w których Komisja uznała, że Rzeczpospolita Polska nie spełniła wymogów art. 4 ust. 4 dyrektywy siedliskowej, gdyż nie ustanowiła wystarczająco precyzyjnych celów ochrony dla 845 obszarów o znaczeniu dla Wspólnoty, zaistniała potrzeba zwrócenia szczególnej uwagi na sposób formułowania celów ochrony dla poszczególnych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 w zatwierdzanych dokumentach planistycznych. Obowiązek ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000 wynika z wykładni art. 4 ust. 4 dyrektywy siedliskowej, kontekstu oraz w świetle celu Dyrektywy siedliskowej (sprawa C-849/19, Komisja/Grecja, pkt 46-5231) - przy ustanawianiu planów ochrony dla parków narodowych z zakresem planu ochrony lub planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 dla poszczególnych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 opracowywane powinny być szczegółowe cele ich ochrony na poziomie wskaźników stanu ochrony odpowiadających poszczególnym parametrom stanu ochrony w ten sposób, żeby były określone	Uwaga uwzględniona Rozdział 5 pkt 1 został przeredagowany zgodnie ze wskazaniem GDOŚ, tzn. dla siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000, zidentyfikowanych w granicach Parku określono wskaźniki stanu ochrony możliwe do osiągnięcia w okresie obowiązywania Planu. W rozdz. 5 dopisano lub przeredagowano zapisy dotyczące właściwego stanu ochrony: <i>1. Celem działań w stosunku do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty w części objętej granicami Parku jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu ochrony (FV) albo niepogarszanie aktualnego stanu ochrony, w sytuacjach, kiedy nie jest to możliwe m.in. ze względu na znaczne przekształcenie warunków hydrologicznych, brak możliwości wykształcenia typowego dla części siedlisk przyrodniczych składu gatunkowego w perspektywie obowiązywania Planu ochrony, brak skutecznych metod zwalczania niektórych gatunków inwazyjnych, naturalne fluktuacje gatunków lub inne uwarunkowania klimatyczne, przyrodnicze czy gospodarcze.</i> <i>2. Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony lub w przypadku braku możliwości osiągnięcia takiego stanu, warunki nie pogarszania aktualnego stanu ochrony następujących przedmiotów ochrony</i>

					docelowe, wynikające z metodyki PMŚ GIOŚ, konkretne miary wskaźników. Zbyt ogólne określanie celów będzie skutkowało pogłębianiem kolizji z wymogami wynikającymi z art. 4 ust. 4 dyrektywy siedliskowej 2. W celu ujednoczenia podejścia przy określaniu wskaźników stanu ochrony z innymi obszarami Natura 2000	obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty występujących na obszarze Parku: Dla siedlisk pozostających w dynamicznie zmieniającym się kompleksie (3130 i 3150) podano powierzchnię łączną. Analogicznie postąpiono w przypadku bardzo niewielkich powierzchniowo płatów siedliska 6210 współwystępujących z siedliskiem 6120.
2.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Rozdz. 5	pkt 2. „Wskaźniki właściwego stanu ochrony zwierząt wymienionych...” oraz 3. „Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków ptaków...”	Pominięto wskaźniki odnoszące się do siedlisk gatunków	j.w.	Uwaga uwzględniona Rozdział 5 pkt 2 został przeredagowany zgodnie ze wskazaniem GDOŚ – dla każdego z gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000, zidentyfikowanych w granicach Parku określono wskaźniki właściwego stanu siedlisk, określając ich referencyjną powierzchnię
3.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.	Rozdz. 5			Rozdział 5 nie wypełnia w pełni wymogów Komisji Europejskiej co do ich jakości. Informuje, że zgodnie ze stanowiskiem Komisji funkcja celów ochrony polega na określeniu jaki stan zachowania gatunku i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk na poziomie krajowym biogeograficznym lub europejskim.	Uwaga uwzględniona Rozdział 5 pkt 1 i 3 został przeredagowany, zgodnie ze wskazaniem RDOŚ i GDOŚ, tzn. dla siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000, zidentyfikowanych w granicach Parku określono wskaźniki stanu ochrony możliwe do osiągnięcia w okresie obowiązywania Planu
4.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.	Rozdz. 6 pkt. 5.4	użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów	użytkowanie zgodnie z wymogami zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych Wspólnej Polityki Rolnej	Proponowany zapis koresponduje z obowiązującym aktualnie planem strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2007 na podstawie którego realizowane będzie wsparcie finansowe dla rolników	Uwaga uwzględniona Zapis zmieniono zgodnie ze wskazaniem

5.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	Rozdz. 10 pkt. 2d	<p>Wiejskich</p> <p>w zakresie ochrony i kształtowania sieci powiązań przyrodniczych oraz ochrony walorów krajobrazowych:</p> <p>d) dążenie do wyłączenia obszaru korytarzy ekologicznych oraz terenów w odległości 100 m od brzegów jezior i rzek (nie dotyczy terenów zabudowanych) zlokalizowanych w otulinie Parku z wprowadzania nowej zabudowy oraz stosowania ogrodzeń</p>	<p>w zakresie ochrony i kształtowania sieci powiązań przyrodniczych oraz ochrony walorów krajobrazowych:</p> <p>d) dążenie do wyłączenia terenów w odległości 100 m od brzegów jezior i rzek (nie dotyczy terenów zabudowanych) zlokalizowanych w otulinie Parku z wprowadzania nowej zabudowy oraz stosowania ogrodzeń (nie dotyczy prowadzonej gospodarki leśnej oraz budowie obiektów i urządzeń służących celom gospodarki leśnej, ochronie przyrody, ochronie przeciwpożarowej oraz ochronie przeciwpowodziowej).</p>	<p>Wnosimy o wykreślenie z podpunktu d) wyłączenia obszaru korytarzy ekologicznych. Zgodnie z definicją ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody korytarz ekologiczny jest obszarem umożliwiającym migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Nie powinien być wprowadzony taki zakaz, gdyż korytarz ekologiczny nie jest ustawową formą ochrony przyrody.</p> <p>Wnosimy o niewpisywanie zakazów mających na celu ograniczanie prowadzenia gospodarki leśnej oraz podejmowania działań służących celom gospodarki leśnej, ochronie przyrody, ochronie przeciwpożarowej oraz przeciwdziałają powodzi. W Lasach Państwowych realizowane są projekty dotyczące budowy, modernizacji obiektów małej retencji, co przyczynia się do poprawy bilansu wodnego małych zlewni, minimalizuje skutki suszy w ekosystemach leśnych oraz przeciwdziałają powodzi. Tym samym wspierane są cele polegające na zachowaniu różnorodności biologicznej obszarów wodno-błotnych oraz renaturyzacji bagien i mokradeł. Podejmowane są działania na rzecz przystosowania do zmian klimatu, w tym odtwarzanie i regulację stosunków wodnych na mokradłach, ochronę obszarów mokradłowych i gatunków z nimi związanych, retencjonowanie wody w ekosystemach wodnych, zahamowanie negatywnych zmian ochronę i przywracanie bioróżnorodności oraz zwiększenie akumulacji CO₂. Jednocześnie kluczowym działaniem służącym wszystkim celom jest ochrona przeciwpożarowa całego terenu. Zapis w wcześniejszej wersji</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Zapis ust. 2d skorygowano na:</p> <p><i>dążenie do wyłączenia obszaru korytarzy ekologicznych oraz terenów w odległości 100 m od brzegów jezior i rzek (nie dotyczy terenów zabudowanych) zlokalizowanych w otulinie Parku z wprowadzania nowej zabudowy oraz stosowania ogrodzeń, za wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom gospodarki leśnej, ochronie przyrody, ochronie przeciwpożarowej oraz ochronie przeciwpowodziowej,</i></p> <p>Należy podkreślić, że Plan ochrony nie wprowadza żadnych zakazów, w tym w obrębie korytarzy ekologicznych czy form ochrony przyrody. Cytowany zapis rozpoczyna zwrot; „dążenie do” a więc nie należy go także traktować jako bezwzględne ustalenia planistycznego. Korytarze ekologiczne rzeczywiście nie są formą ochrony przyrody, ale są łatwo identyfikowalne na podstawie zapisów planu zagospodarowania przestrzennego, opracowania ekofizjograficznego czy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dopisany na wniosek RDLP zapis uwzględnia przywołane potrzeby związane z gospodarką leśną czy wodną</p>
----	--	-------------------	---	--	---	---

					<p>proceeds to the restriction of access to water for fire-fighting purposes, which increases the risk of fire for the entire area. Temporary groening protects young forests from damage caused by fire, especially valuable species of deciduous trees, which will stand in the future as part of diverse tree stands. After reaching the appropriate size of young forest, groening is removed.</p>	
6.	Nadleśnictwo Bogdaniec	Rozdział 10 pkt. 2d	<p>Striving to exclude the area of ecological corridors and areas within 100 m of the shores of lakes and rivers (not including areas of buildings) located in the buffer zone of the Park with the introduction of new buildings and the use of fences.</p>	<p>Striving to exclude the area of ecological corridors and areas within 100 m of the shores of lakes and rivers (not including areas of buildings) located in the buffer zone of the Park with the introduction of new buildings and the use of fences (with the exclusion of temporary groening protecting fire-fighting operations from fire).</p>	<p>Temporary groening of the forest temporarily ensures the safety of fire-fighting operations. After the removal of the groening, the groening is dismantled.</p>	<p>Uwaga uwzględniona Zapis ust. 2d skorygowano na: <i>dążenie do wyłączenia obszaru korytarzy ekologicznych oraz terenów w odległości 100 m od brzegów jezior i rzek (nie dotyczy terenów zabudowanych) zlokalizowanych w otulinie Parku z wprowadzania nowej zabudowy oraz stosowania ogrodzeń, za wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom gospodarki leśnej, ochronie przyrody, ochronie przeciwpożarowej oraz ochronie przeciwpowodziowej,</i></p>
7.	Gmina Górzycza	Rozdz. 12 pkt. 4.b	<p>part of plot 8/13 in the commune of Górzycza, on which a parking lot is located near the Park Directorate,</p>	<p>part of plot 8/14 in the commune of Górzycza, on which a parking lot is located near the Park Directorate,</p>	<p>Change of plot number to 8/14</p>	<p>Uwaga uwzględniona Numerację poprawiono</p>
8.	Gmina Górzycza	Rozdz. 12 pkt. 2 i	<p>deviations from the location in the buffer zone of the Park of photovoltaic farms</p>			<p>Uwaga uwzględniona Zapis pkt 2 i skorygowano na: <i>uwzględnienie oddziaływania planowanych przedsięwzięć, w tym elektrowni wiatrowych,</i></p>

						farm fotowoltaicznych (innych niż instalacje przydomowe) oraz napowietrznych linii energetycznych, lokalizowanych poza granicami Parku, na przedmioty jego ochrony, w szczególności na korytarze migracyjne zwierząt
9.	Koło Łowieckie „Łyska” (Słońsk)	Rozdz. 4 pkt 3.5	Zagrożenie: Gospodarka łowiecka w otoczeniu Parku, wpływająca na kształtowanie się populacji ptaków chronionych na terenie Parku, w tym organizacja polowań przy granicy Parku na ptaki wylatujące z jego obszaru, ograniczająca możliwość funkcjonowania Parku jako bezpiecznego miejsca okresowego przebywania ptaków (noclegowiska, żerowiska) Sposoby minimalizacji: 1. Tworzenie i zatwierdzanie wieloletnich planów łowiecko-hodowlanych i rocznych planów	Usunięcie pkt. 3.5	Zarząd Koła wyraża stanowczy sprzeciw wobec traktowania działalności łowieckiej jako zagrożenia wpływającego na kształtowanie się populacji ptaków. Uważamy że tego rodzaju zapis niepotwierdzony żadnymi wiarygodnymi badaniami (dowodami) nie powinien mieć miejsca. Natomiast systematyczna eliminacja poprzez polowanie szopa pracza, lisa, jenota, norki amerykańskiej i dzika w znacznym stopniu przyczynia się do ochrony ptaków - osobników dorosłych jak również lęgów. Odnosząc się w punkcie 5 do sposobów eliminacji lub ograniczenia zagrożeń uważamy je za bezpodstawne i nie mające żadnego uzasadnienia. Ad1 - zgodnie z prawem łowieckim sporządzenie i zatwierdzenie planów łowieckich nakłada na dzierżawców obwodów graniczących z parkami narodowymi obowiązek uzyskania opinii dyrektorów tych parków. Ad 2 i 3 - jako członkowie koła realizujemy gospodarkę łowiecką tylko na terenie dzierżawionego obwodu nr 50, dlatego nie zrozumiały jest zapis przestrzegania granic obszarów wyłączonych z polowań. Odnosząc się do polowań w sąsiedztwie Parku z naszego punktu widzenia są koniecznością, czego twórcy tego zapisu nie zauważają. Przy granicy strefy ochronnej i Parku znajdują się duże uprawy zbóż i kukurydzy, gdzie zwierzęta między innymi pochodzące z ostoi dziennych znajdujących się na terenie Parku	Uwaga nieuwzględniona Szeroka literatura krajowa i międzynarodowa oraz wyniki badań, w tym przywoływane na spotkaniach konsultacyjnych prowadzonych z udziałem myśliwych, wskazują na negatywne oddziaływanie na ptaki polowań prowadzonych zwłaszcza w bezpośredniej bliskości miejsc ich lęgów czy noclegowisk. Autorzy Planu nie kwestionują praw przysługujących myśliwym, a także podkreślają ich pozytywną rolę, np. przy eliminacji gatunków obcych. Podczas wspomnianych spotkań pracownicy Parku przywoływali szereg przykładów zagrożeń i problemów generowanych w ramach działalności łowieckiej. Odnosząc się do zaproponowanych sposobów minimalizacji zagrożeń Ad 1. – projekt Planu nie wprowadza żadnych nowych rozwiązań, podkreśla natomiast konieczność uwzględniania potrzeb ochrony ptaków w planach łowieckich. Ad 2 – projekt Planu nie wprowadza żadnych zakazów odnośnie polowań, ale wskazuje na potrzebę wypracowania we współpracy z kołami myśliwskimi i wdrożenie w ramach dobrych praktyk łowieckich zasad polowania na ptaki w poszczególnych obwodach łowieckich graniczących z Parkiem, w tym odsunięcia polowań na dystans zapewniający spokój gatunkom chronionym korzystającym z noclegowisk i miejsc odpoczynku podczas migracji. Ew. odsunięcie polowań od granic Parku (np. o 50 m) nie blokuje możliwości ochrony

			<p>łowieckich dla terenów sąsiadujących z Parkiem, uwzględniających potrzebę ochrony ptaków.</p> <p>2. Realizacja polowań w sąsiedztwie Parku w sposób zapewniający spokój chronionym gatunkom ptaków korzystającym z noclegowisk i miejsc odpoczynku podczas migracji.</p> <p>3. Przestrzeganie przepisów dotyczących granic obszarów wyłączonych z polowań (Park, strefa ochrony zwierzyny łownej) w szczególności w stosunku do polowań zewnętrznych.</p> <p>4. Wzrost świadomości myśliwych w</p>	<p>wyrządzają znaczące szkody liczone w dziesiątkach tysięcy złotych. Ograniczanie szkód wiąże się z polowaniami.</p> <p>Ad 4 zapewniamy, że myśliwi to ludzie świadomi i mają wiedzy o wejściu w życie rozporządzenia dotyczącego stosowania amunicji śrutowej stalowej na terenach wodno-błotnych. Posiadamy system informacyjny PZŁ, prasę, dostęp do internetu. Uważamy, że na gospodarkę łowiecką należy spojrzeć w szerszym zakresie, dlatego też pkt 5 w naszej ocenie nie powinien znaleźć się w zapisie projektu Planu ochrony</p>	<p>przez myśliwych upraw zbóż i kukurydzy.</p> <p>Ad 3. – zapis jest konsekwencją zdarzających się przypadków prowadzenia polowań na obszarze Parku. W zapisie wyraźnie zaznaczono, że chodzi o polowania zewnętrzne.</p> <p>Ad 4. – należy pozytywnie ocenić świadomość myśliwych i ich dostęp do obowiązujących przepisów i innych źródeł wiedzy, ale zapis jest konsekwencją zdarzających się przypadków nie przestrzegania zakazów stosowania amunicji ołowiowej na obszarach wodno-błotnych</p>
--	--	--	---	---	--

			zakresie obowiązków stosowania amunicji bezotłowiowej na obszarach wodno-błotnych			
10.	Członkowie Rady Naukowej Parku – prof. Tadeusz Stawarczyk i prof. Aleksander Wniecki	Rozdz. 6 pkt. 3 wybrane gatunki ptaków: Ślepowron, Czapla biała, Gęś zbożowa, Głowienka, Kulik wielki, Rybitwa rzeczna, Rybitwa białoczelna, Rybitwa białoskrzydła, Jarzębka			Należy skorygować (obniżyć) referencyjne stany liczebności (wskaźniki właściwego stanu ochrony) wybranych gatunków ptaków dostosowując je do realnych możliwości ich osiągnięcia w okresie obowiązywania Planu ochrony. W wielu przypadkach liczebności „parkowej” populacji ptaków zależą od szeregu uwarunkowań zewnętrznych	Uwaga uwzględniona Skorygowano liczebności wskazanych gatunków ptaków Ze względu na trudności z rozróżnieniem gatunków, w przypadku gęsi zbożowej zapisano: <i>Liczebność populacji niełęgowej w cyklu wieloletnim (w co najmniej 3 z kolejnych 6 lat) nie niższa niż 50000 os. liczonych łącznie z gęsią tundrową,</i>
11.	Osoba prywatna (Henryk Borowski)	Rozdz. 8 pkt. D, Lp. 1 Lewy brzeg Postomi od ujścia Kanału Żółtego do ujścia Kanału Czerwonego	Połów z brzegu od 16 czerwca do 31 grudnia, od świtu do zmierzchu	Połów z brzegu <u>od 1 lipca ....</u>	Cały czerwiec jest okresem lęgowym, tym samym czasem intensywnego żerowania ptaków, których podstawowym terenem pozyskania pokarmu są brzegi wód. Przemierzający, się od świtu do zmierzchu, wzdłuż brzegu Postomi wędkarze wykonujący liczne zarzucania przynęty powodują płoszenie ptactwa i innych zwierząt. Z uwagi na małą szerokość rzeki dotyczy to obu jej brzegów. Patrząc z platformy obserwacyjnej, w drugiej połowie czerwca, wygląda to tak jakby kilkunastu, a nieraz i więcej osób wymachując kijami odganiało próbujące lądować na brzegach rzeki ptactwo.	Uwaga nieuwzględniona Należy zaznaczyć, termin rozpoczęcia połowów na Postomii od 16 czerwca obowiązuje od wielu lat (w tym jest ujęty w Zarządzeniu Dyrektora z dnia 09.01.2017 r. w sprawie udostępnienia Parku Narodowego „Ujście Warty” do amatorskiego połowu ryb) i nie zaobserwowano znaczącego negatywnego oddziaływania na lęgi ptaków. Tym niemniej w przypadku stwierdzenia takiego problemu możliwa jest zmiana stosownego zarządzenia Dyrektora Parku.
12.	Osoba	Rozdz. 8 pkt.	Połów z brzegu od	Połów z brzegu <u>od 1</u>	Jak wyżej	Uwaga nieuwzględniona

	prywatna (Henryk Borowski)	D, Lp.2 Lewy brzeg Postomi od ujścia Kanału Czerwonego do ujścia Postomi do Warty	16 czerwca do 31 grudnia, od świtu do zmierzchu	<u>lipca ....</u>		Należy zaznaczyć, termin rozpoczęcia połowów na Postomii od 16 czerwca obowiązuje od wielu lat (w tym jest ujęty w Zarządzeniu Dyrektora z dnia 09.01.2017 r. w sprawie udostępnienia Parku Narodowego „Ujście Warty” do amatorskiego połowu ryb) i nie zaobserwowano znaczącego negatywnego oddziaływania na lęgi ptaków. Tym niemniej w przypadku stwierdzenia takiego problemu możliwa jest zmiana stosownego zarządzenia Dyrektora Parku.
--	----------------------------------	--	---	-------------------	--	--